

MIARKOWAĆ SIĘ (10) *vb impf*

się (5), sie (5).

Oba a oraz o jasne.

inf miarkować się (2). \diamond *praes 3 sg* miarkuje się (4). \diamond *praet 3 sg f* miarkowała się (1). \diamond *imp 3 sg* niech się miarkuje (1). \diamond *con 2 sg m* byś się miarkował (1). \diamond *part praes act* miarkując się (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI(XVIII) – XVIII w.

1. Zrównywać się (*tu: pod względem czasu*) [z czym] (1) : W tym do roku dzień dwakroć z nocą fye miárkuie/ Raz ná Wiołnę/ raz/ kiedy Látó wftępuie. *KochPhaen* 19.

2. Porównywać się z kimś [z kim] (1) :

Szereg: »miarkować się i zrownawać się« (1): Abowiem nieśmiemy lámych siebie w poczet kłásć ábo porownywać z niektórymi/ ktorzy lámí siebie zálecáią: ále lámí włáfną miárą nas lámych mierzemy/ y porownywamy fię lámí z fobą (*marg*) ále lámí fię z fobą miárkuiać, y lámí fię z fobą zrownawáiąc nie rozumieią. G. (-) *WujNT 2.Cor 10/12.*

3. Nie przekraczać pożądanego stopnia (5) :

a. O uzewnętrznianiu własnych uczuć: hamować się (1) : Był bárzo ftráfzliwy/ gdy gromieniem fłow fwoich grzechy ludzkie karał. wftákże ták fię vmiał miárkowác [...]: ifz fię nikt od iego kazánia nieodrażał *SkarŻyw* 310.

b. O zjawiskach życia społecznego: ulegać ograniczeniom [czym] (2) : potym y inne ludzkie práwá nápiáne/ y one rády świeckie przyftáwione im fá. Czym doftoieńftwo ich krolewftkie/ y władza fię nie krociłá áni kurczyłá: ále fię miárkowálá/ áby nie pobłádzili/ á mocy oney [...] fprawiedliwie wzywáli *SkarKazSej* 692a.

Szereg: »gładzić się i miarkować« (1): Ták y w Rzeczypołp: vchylánim fię ieden drugiemu czyni fię piękna zgodá y iedno ciáło/ y oná nierowność poddánością fię głádzi y miárkuie. *SkarKazSej* 676a.

c. O zjawiskach fizjologicznych: utrzymywać się w równowadze [czym] (2) : A kázde przyrodzenie s tych czworgá iednego/ Závždy więcey muśi mieć z zołádká kázdego. A iedno drugim przedfię muśi fie miárkowác/ Bo by nie tho/ wftýtkoby mułiáło fie pfowác. *RejWiz* 117v, 118.

4. Gospodarzyć swoimi zasobami, rządzić się [z czym] (1) : Pan ktory chce pieniądze zebrác pobożnie/ niech [...] z tym co fie domá rodzi ták fie miárkuie áby wftýtkiego vprzedał á nie przykupował. *GostGosp* 152.

5. Orientować się [ze zdaniem dopełnieniowym] (1) : Lecż tobie trzebá wielkiego dozoru/ Byś fię miárkował kędy lepiej płynąc/ Gdzie ráfę minąc. *KlonFlis* F4.

6. W funkcji strony biernej: być rozumianym w jakiś sposób, interpretowanym (1) : Wftákże to Práwo [w sprawie dochodzenia straty materiału skradzionego u rzemieślnika] ták fye miárkuie: iefli Kráwec fukno zápláci Panu/ tedy Kráwcowi przynależy fprawá przeciw złodzieiowi. A iefli nie zápláci/ tedy Pánu kthorego ieft fukno. *GroicPorz* ee2v.

Synonimy: **2.** powściągac się, zrownawać się; **3.** hamować się, skromić się.

Formacje współrdzenne cf MIARKOWAĆ.